

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺധകാണഡേ

॥ ത്രയോദശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ത്രയോദശഃ സർഗഃ ||

മഹർഷിണാഗന്ധ്യേന ശ്രീരാമം പ്രതി പരിതോഷം പ്രകട്യ സീതായാഃ
പ്രശംസനം ശ്രീരാമേണ പൃഷ്ടേന തേന പഞ്ചവദ്യാമാശ്രമം നിർമ്മായ
തത്രാവസ്ഥാതുമാജ്ഞാപ്രദാനം ശ്രീരാമപ്രഭൃതീനാം തതഃ പ്രസ്ഥാനം
ച

രാമ പ്രീത്യോസ്മി ഭദ്രം തേ
പരിതുഷ്ടോസ്മി ലക്ഷ്മണ |
അഭിവാദയിതും യൻമാം
പ്രാപ്തൗ സ്ഥഃ സഹ സീതയാ ||3.13.1 ||

അധ്യശ്രമേണ വാം ഖേദോ
ബാധതേ പ്രചുരശ്രമഃ |
വ്യക്തമുക്തകന്തേ വാപി
മൈമിലീ ജനകാത്മജാ ||3.13.2 ||

ഏഷാ ച സുകുമാരീ ച
ഖേദൈശ്ച ന വിമാനിതാ |
പ്രാജ്യദോഷം വനം പ്രാപ്താ
ഭർതൃസ്തേഹപ്രചോദിതാ ||3.13.3 ||

യഥൈഷാ രമതേ രാമ
ഇഹ സീതാ തഥാ കുരു |

ദുഷ്കരം കൃതവത്യേഷാ
വനേ ത്യാമദിഗച്ഛതീ ||3.13.4 ||

ഏഷാ ഹി പ്രകൃതിഃ സ്ത്രീണാ -
മാസുഷ്ടേ രഘുനന്ദന |
സമസ്ഥമനുരജ്യന്തേ
വിഷമസ്ഥം ത്യജന്തി ച ||3.13.5 ||

ശതഹ്രദാനാം ലോലത്വം
ശസ്ത്രാണാം തീക്ഷ്ണതാം തഥാ |
ഗരുഡാനിലയോഃ ശൈശ്രവ്യ -
മനുഗച്ഛന്തി യോഷിതഃ ||3.13.6 ||

ഇയം തു ഭവതോ ഭാർയാ
ദോഷൈരേതൈർവിവർജ്ജിതാ |
ശ്ലാഘ്യാ ച വ്യപദേശ്യാ ച
യഥാ ദേവീഷ്വരൂന്ധതീ ||3.13.7 ||

അലക്യതോഽയം ദേശശ്ച
യത്ര സൗമിത്രിണാ സഹ |
വൈദേഹ്യാ ചാനയാ രാമ
വത്സ്യസി ത്യാമദിനമ ||3.13.8 ||

ഏവമുക്തസ്തു മൂനിനാ
രാഘവഃ സംയതാഞ്ജലിഃ |
ഉവാച പ്രശ്രിതം വാക്യ -
മൃഷിം ദീപ്തമിവാനലം ||3.13.9 ||

ധന്യോഽസ്ത്യനുഗൃഹീതോഽസ്തി
യസ്യ മേ മൂനിപുംഗവഃ |

ഗുണൈഃ സദ്രാത്യഭാർയസ്യ
ഗുരുർനഃ പരിതുഷ്യതി ||3.13.10 ||

കിം തു വ്യാദിശ മേ ദേശം
സോദകം ബഹുകാനനം |
യത്രാശ്രമപദം കൃത്യാ
വസേയം നിരതഃ സുഖം ||3.13.11 ||

തതോബ്രവീൻമുനിശ്രേഷ്ഠഃ
ശ്രുത്യാ രാമസ്യ ഭാഷിതം |
ധ്യാത്യാ മുഹൂർതം ധർമാത്മാ
തതോവാച വചഃ ശുഭം ||3.13.12 ||

ഇതോ ദ്വിയോജനേ താത
ബഹുമൂലഫലോദകഃ |
ദേശോ ബഹുമൃഗഃ ശ്രീമാൻ
പഞ്ചവദ്യഭിവിശ്രുതഃ ||3.13.13 ||

തത്ര ഗത്യാശ്രമപദം
കൃത്യാ സൗമിത്രിണാ സഹ |
രമസ്യ ത്വം പിതൂർവാക്യം
യഥോക്തമനുപാലയൻ ||3.13.14 ||

വിദിതോ ഹ്യേഷ വൃത്താന്തോ
മമ സർവസ്തുവാനഘ |
തപസശ്ച പ്രഭാവേണ
സ്നേഹാദ് ദശരഥസ്യ ച ||3.13.15 ||

ഹൃദയസ്ഥം ച തേ ഛന്ദോ
വിജ്ഞാതം തപസാ മയാ |

ഇഹ വാസം പ്രതിജ്ഞായ
മയാ സഹ തപോവനേ ||3.13.16 ||

അതശ്ച ത്യാമഹം ബ്രൂമി
ഗച്ഛ പഞ്ചവടീമിതി |
സ ഹി രദ്യോ വനോദ്ദേശോ
മൈമിലീ തത്ര രംസ്യതേ ||3.13.17 ||

സ ദേശഃ ശ്ലാഘനീയശ്ച
നാതിദൂരേ ച രാഘവ |
ഗോദാവർയാഃ സമീപേ ച
മൈമിലീ തത്ര രംസ്യതേ ||3.13.18 ||

പ്രാജ്യമുലഫലൈശ്ചൈവ
നാനാദ്വിജഗണൈർയുതഃ |
വിവിക്തശ്ച മഹാബാഹോ
പുൺയോ രദ്യസ്തമൈവ ച ||3.13.19 ||

ഭവാനപി സദാചാരഃ
ശക്തശ്ച പരിരക്ഷണേ |
അപി ചാത്ര വസൻ രാമ
താപസാൻ പാലയിഷ്യസി ||3.13.20 ||

ഏതദാലക്ഷ്യതേ വീര
മധുകാനാം മഹാവനം |
ഉത്തരേണാസ്യ ഗന്തവ്യം
ന്യഗ്രോധമപി ഗച്ഛതാ ||3.13.21 ||

തതഃ സ്ഥലമുപാരൂഢ്യ
പർവതസ്യാവിദൂരതഃ |

ഖ്യാതഃ പഞ്ചവടീത്യേവ
നിത്യപുഷ്പിതകാനനഃ || 3.13.22 ||

അഗസ്ത്യൈനൈവമുക്തസ്തു
രാമഃ സൗമിത്രിണാ സഹ |
സത്കൃത്യാമന്ത്രയാമാസ
തദ്യുഷിം സത്യവാദിനം || 3.13.23 ||

തൗ തു തേനാഭ്യനുജ്ഞാതൗ
കൃതപാദാദിവന്ദനൗ |
തമാശ്രമം പഞ്ചവടീം
ജഗ്മതുഃ സഹ സീതയാ || 3.13.24 ||

ഗൃഹീതചാപൗ തു നരാധിപാത്മജൗ
വിഷകൃതതുണീ സമരേഷ്യകാതരൗ |
യഥോപദിഷ്ടേന പഥാ മഹർഷിണാ
പ്രജഗ്മതുഃ പഞ്ചവടീം സമാഹിതൗ || 3.13.25 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
അരൺയകാണ്ഡേ ത്രയോദശഃ സർഗഃ ||